ТЕМА № 6: «Надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках»

Тема уроку № 27: «Надання першої допомоги потерпілому. Медична аптечка»

Послідовність, принципи та засоби надання першої допомоги. Дії у важких випадках

У багатьох випадках наслідки нещасного випадку залежать від того, наскільки швидко і кваліфіковано надано потерпілому першу медичну (долікарську) допомогу.

Затримка долікарської допомоги або неправильне (невміле) її надання *може призвести до серйозних ускладнень у лікуванні, інвалідності, навіть смерті* потерпілого.

Не відмовляйте потерпілому у наданні допомоги за відсутності ознак життя (дихання та пульсу).

Травма, як правило, трапляється раптово і викликає в оточуючих почуття безпорадності, розгубленості. Не всі знають, як швидко визначити характер і тяжкість травми.

Але за будь-яких обставин потрібно зберігати спокій, уміло, швидко і правильно організувати необхідну допомогу до прибуття медичних працівників. Швидкість і якість надання долікарської допомоги визначаються підготовленістю Осіб, які знаходяться поруч із потерпілим, їх умінням використовувати підручні та спеціальні засоби.

Тому **кожен учень і працівник повинен знати, як надавати долікарську допомогу**: зупинити кровотечу, зробити штучне дихання та непрямий масаж серця, накласти шину мри переломі, перев'язати рану, промити очі, вжити необхідних заходів при гострих отруєннях парою, газом тощо.

Розроблена відповідна схема послідовності надання першої долікарської допомоги. З певними варіаціями вона придатна у більшості ситуацій.

Складніше надавати допомогу,якщо біля потерпілого тільки одна людина. В такому випадку не завжди потрібно одразу бігти за лікарем, часом це просто неможливо зробити (в полі, лісі, на річці). У таких ситуаціях, як ураження електрикою, утоплення, численні травми, надання термінових заходів може стати вирішальним для врятування життя потерпілого.

Наприклад, у потерпілого може бути відсутнє дихання, порушено серцево-судинну діяльність, внаслідок чого серце зупинилося. Тому той, хто надає допомогу, повинен негайно розпочати відновлення дихання та серцевої діяльності потерпілого, а вже потім вирішувати питання з транспортуванням.

Потерпілий потребує морально-психологічної підтримки оточуючих.

Увага, щирість, турбота допоможуть йому подолати наслідки травми, нещастя.

Неприпустимі грубість, роздратування, докори в необережності, недотриманні правил безпеки праці тощо.

***Розглянемо схему послідовності надання першої долікарської допомоги*:**

1. Усунути дію небезпечних та шкідливих факторів на організм потерпілого (звільнити його від дії електричного струму, винести із зараженої зони, загасити одяг, що горить, витягти з води тощо).
2. Надати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.
3. Оцінити стан потерпілого.
4. Визначити характер травми, що становить найбільшу загрозу життю потерпілого, а також послідовність дій його рятування.
5. Вжити необхідних заходів щодо рятування потерпілого в порядку терміновості (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, непрямий масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язки).
6. Підтримати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного персоналу.
7. Викликати швидку медичну допомогу, лікаря або транспортувати потерпілого до найближчої медичної установи.
8. Повідомити керівників установи проте, що трапилось.

Важливо знати обставини, за яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час — годину і навіть хвилини, — особливо коли потерпілий знепритомнів. Знання цього може допомогти не тільки розпізнати характер пошкоджень, правильно підібрати засоби надання допомоги, але і в умовах лікувального закладу допоможе встановити діагноз.

Перше, що необхідно зробити для надання допомоги — винести (вивести) потерпілого з місця події (витягти з-під машини або будівельних матеріалів, зупинити дію електричного струму, вивести з приміщення, в якому чадний газ тощо). Робити це потрібно обережно, намагаючись якнайменше турбувати потерпілого, особливо коли є значні пошкодження (переломи хребта, травма голови тощо). У таких випадках не можна перевертати потерпілого, тому що це посилює біль, може спричинити шок, сильну кровотечу з пошкодженням судин.

За деяких пошкоджень з переломами, кровотечею, термічних опіків, поранень необхідно зняти з потерпілого одяг. Спочатку знімають одяг зі здорової сторони тіла. Якщо важко зняти одяг, його розпорюють по швах або розрізають. Так діють у випадках тяжкої травми з пошкодженням кісток, коли необхідно швидко зупинити кровотечу та іммобілізувати кінцівку. У разі кровотечі одяг досить розрізати вище рани. При переломі хребта, коли не можна турбувати потерпілого, одяг не знімають.

Необхідно передбачити захист потерпілого від переохолодження, особливо якщо є значна втрата крові, тяжкий загальний стан або під час транспортування потерпілого на значну відстань.

Здійснити це не важко, для цього використовують простирадла, які настеляють на ноші таким чином, щоб вільним краєм накрити потерпілого.

В мокру погоду треба користуватись брезентом, наметом або іншими матеріалами, що не пропускають воду.

Правильна поведінка тих, хто оточує потерпілого, їх підтримка — важлива складова долікарської допомоги.

Медична аптечка, її склад, призначення, правила користування

Комплекс заходів, що передбачають надання допомоги на місці події, включає не тільки навчання правил поведінки, а й відповідне забезпечення, до якого входить аптечка першої допомоги. Аптечки повинні знаходитися у місцях найбільшого скупчення людей і на травмонебезпечних ділянках.

В аптечці мають бути засоби для надання першої допомоги при незначних пошкодженнях, дрібних пораненнях: індивідуальний перев'язочний антисептичний пакет, бинт, вата (в пакетах), джгут, розчин йоду, нашатирний спирт, розчин борної кислоти, вазелін, валідол тощо.

СКЛАД МЕДИЧНОЇ АПТЕЧКИ

Найменування медичних засобів і препаратів	Призначення	Кількість
Індивідуальний перев'язочний антисептичний пакет	Для накладання пов'язок	3 шт.
Бинти		3 шт.
Вата (в пакетах)		2 шт.
Джгут	Для зупинки кровотечі	1 шт.
Настоянка йоду	Для обробки ран, поранень на шкірі	1 флакон або 10 ампул
Нашатирний спирт	Застосовувати при знепритомненні, накапати на ватку 2-3 краплі й піднести до носа потерпілого	1 флакон або 10 ампул
Розчин (2-4 %) борної кислоти	Для промивання очей, для примочок на очі при їх опіках електродугою, для полоскання рота при опіках лужними сполуками	1 флакон 250 мл
Вазелін Валідол	Для обробки шкіри при опіках 1 ступеня Застосовувати при серцевому болі по одній табл.. під язик до повного розсмоктування	1тюб. 1 табл.

У кабінеті фізики, хімії, спортзалі, майстерні, гаражі, навчальному господарстві, на фермі, польовому стані аптечку кладуть до спеціальної шафи, під час роботи у полі аптечку тримають у сумці або іншому місці, зручному для переноски.

Стан і укомплектованість аптечки необхідно періодично перевіряти, звертаючи увагу на термін зберігання ліків.

Правила користування індивідуальним перев'язочним пакетом:

1. Розгортаючи пакет, не доторкайтеся до тієї сторони, яка буде накладена на рану.
2. Якщо рана одна, то слід накласти дві подушечки, якщо ран дві — по одній подушечці на рану, потім перебинтувати.
3. Щоб пов'язка не зсунулася, потрібно зовнішній кінець бинта закріпити шпилькою.
4. Після відкриття пакет необхідно одразу використати, тому що він швидко втрачає стерильність.